

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évrőre 3 ft. 6. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A „nyilntér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Kőszepcs, STEIN J. könyvkereskedése.

Austria helyzete s jövője.

II.

(B. O.) Az ujabbkoru találmányok és az emberi ész nagyszerű vívmányai annyira meggyorsították a politikai combinációk fejlődését és észlelését, hogy nagyon hibás eljárás volna: az ország és nemzet politikáját nem alkalmazni az európai uralkodó eszmékhez és azokat ignorálni — a szükséges reformokat késleltetve — külön uton haladni.

A politika nem abszolút tan, nem alap-szik megvitázhatatlan dogmákon; hanem a civilisatio előrehaladásával változik és alkalmazódni kell az irányt adó nagy eszmékhez! Ellenben ugyan egy időben még sem alkalmazható egyformán Európa minden népeire; miután ezen népek sem haladnak egyformán a civilisatio ösvényén és a korszerű eszmék megemésztése sem történhetik mindenütt egyszerre.

Innen van az, hogy villámgyorsasággal történjen az eszmecsere és nem levén az éreltebb népfajoknak idejek az új eszmék kellő felfogására — általános az eszméchaos!

Ezen állapotot felhasználják a minderrőn conservatív és a haladást nem pártoló kormányok és státusfűriak, hogy magoknak pártot alakítsa — az eszméchaosban, mint zavarosban halászva és a különböző népfajok képzelet érdekeit egymással ellentétbe hozva, meggátolják az utópiáknak kikialtított korszerű eszmék alkalmazását!

Ekkor azután előállnak ezen eszmék bajnokai, a hatalmat — az individualis szabadság rovására — kezébe ragadják, tüzel, vassal propagálnak és az ágyútűz melegenél siettetik azoknak érlelését.

Les extrémus es touchent! a civilisatio biztos előhaladásának legnagyobb ellenei: az ó conservatív retrograd és a democrata tulzó ellenek! De ezek semmi hatással nem bírnának azon esetben, ha az európai kérdések megoldása nem egyes férfiak concentrált katonai erejére, hanem a szabad institutiókkal ellátott népeknek józan felfogására és komoly vitás utáni határozataira bízánk és a zoldasztalnál kölcsönös eszmecsere által, a körülmények, nemzetközi szerződések és alaptörvények kellő méltánylásával rendeződnének el az európai viszonyok.

Az ilyen eljárás eddigéig ugyan lehetetlen volt, mivel az 1815-ki szerződéseken alapuló „fejedelmek politikáját,” egyes népeknek bármilyen érlelése is meg nem buktathatta és csak két lángeszű férfinak concentrált ereje juthatott érvényre: a korszerű eszméket, meg a népek jogait és szabad fejlődését biztosító elveket, és három véres háboru kellett arra, hogy az 1815-diki szerződés tőkletes megsemmisítésével, a mult romjain, két új nagy hatalom alakuljon, kik Franciaországgal egyetemben hirdessék a politikai tan ujabbkoru elveit és hivatva legyenek a még sötétségben élő vagy leigázott népek előtt is lerontani az utolsó sorompókat; de az utolsó háboru más viszonyokat is teremtett és ha a kormányok, valamint a népek fel tudják fogni a kor szellemét, ugy ezutánra: az egyes vezetőknél erős szaksz propagandáját felválthatja a vezérnépek békés és biztosan haladó politikája és a mostani lázas állapotot azon nyugodt öntudat követheti: hogy Európa minden nemzetei és népfajai — jogos igényeiknek és miveltégi fokozatoknak megfelelő adagjába — fognak részesedni a szabad institutiók méltányos alkalmazásába és versenyezhetnek Európa legmiveltettebb népeivel!

Örülnek, ha sikerült — cikkem ezen 1-ső és 2-dik részében — nézeteimet: az európai közelmúlt és újonan alakított állapotokról — a kormányok politikáját, valamint a népek óhajait és politikai missióit is illetőleg — tisztán kifejezni és rövid vonásokban megmutatni, hol rejlik a baj, melyen egyértelműleg a legnagyobb erőmegfeszítéssel segíteni kell.

Hát van még jövő cikkemben folytatólag, ezen előzményekből kiindulva, logi-

kai következetességgel bebizonyítani: minő nagy hivatása lehet Austriának és minő befolyásos döntő szerep juthat részére, ha népei a kormánnyal egyetértőleg végképpen elrendezik a belviszonyokat és Ausztia újja születve — megerősödve állhat ki a politikai térre!

Halljuk csak, halljuk!

Most Török János tánczol Pesten, győztek az ő pártosai: semmi magyar ministerium! Jól van, én visszatánczolom az egészet s átkialtom a Királyhágón Török Jánosnak, hogy: semmi municipium, — s e szerint quitek vagyunk.

Ha a kormány meg nem hallgatja, vagy ha meghallgatni kénytelen is vala, de nem teljesíti az ország képviseletének egyesült akaratát, akkor kérdésen kívül kiálthatnak, ordítozhatnak a municipális képviseletnek még fájdalom, csak ideális candidatusai; mert a mint nincs ministerium, éppen ugy lehet: nincs municipium.

Tehát ott állunk, a hol állottunk anno Schmerling. Nincs semmi csak a passiv ellentállás késő reményei... hanem már ezen ellentállásban becsületesen dressirozva vagyunk, s nincs semmi kétség benne, hogy a magyar nem a lengyel, s mindnyájan emlékezünk arra, a mit ősem-uram kimondott volt a passiv ellentállás legkényesebb korszakában, miképp Lengyelországot az ette meg, hogy a pártok alkudozhattak a hatalommal, az opportunitások kockájára tették és alkotmányukat s Nagy Fridrik abból jósló meg Lengyelország feloszlását, mert férfiai nem oly jellemteljesek, mint a lengyel nők. Nő de hisz el vannak ezek már tüzesebben mondva a „K. Közlöny”-ben. Ha így megy a kiegyenlítés kérdése előre, nincs miért jövőre praenumeráljunk a lapokra, hanem olvasgassuk a „Közlöny” számaiból 1861-től 1865-ig. Hasonló körülmények közt hasonló eszmék és magatartás fognak a nemzetnél jelentkezni.

Csak hogy az igazat megvallva, a fecsegő hírek igen felgerjeszték bizalmunkat s reményünket, s tartok tőle, hogy a míg visszaesésünk a passivitás birka türelmébe, megkísértések alá is jöhetünk.

Ezek az európai események sebesen kezdnek törni nyakunkra. Mi akartunk egyetértők és erősek lenni, akartunk nyakig revolverekbe és gyűlt-puskákba fegyverkezni s szuronyt szegve chinai falkint állani körül a Kárpátok gyűrűzetét, hogy innen senki ki ne menjen, s onnan senki be ne jöjjön; mert hisz arról is van szó ám, hogy ki ne menjenek, mert lám mily hamar kimentek a lombardok és a venetianusok, s nem magyar lap mondá legelőbb, hogy Bécs is lehet Velence. Itt uraim nem arról van szó, hogy igen sokat diplomatilizálunk, hanem hogy legyenek szabadok a népek, hogy találják jobban magokat itthon mint egyebütt, aztán meg ha együtt mindnyájan jömláljuk magunkat — oda értve, hogy az még nem nagy baj, ha egy-két pájtásunk félre kacsintgat mint a kancsal mézárós — de ha a jobb és derekabbak egyetértettek, akkor rajta! állítsunk vissza s illetőleg állítsunk fel a honvédelmi rendszert, melynek a poroszok a mi hátunkon oly jó hasznát vették; tanuljunk ellenségeinktől győzni, mint Nagy Fridrik tanult. Öltözzünk uti supradictum est nyakig fegyverbe, s mi kiáltunk: ne bántsd a magyart! s így a cseh, német, morva stb. kiáltása: ne bántsd a németet stb.

Hanem hisz én lármázhatok itt malomtalpamon, ha Bécsben legkevésbé sem félnek a bekövetkező viharoktól. A hatalom magasán gyakran az emelkedő füst csekélynek látszik, melyet azonban a legnagyobb láva kitörése követhet.

Részemről nagyon sajnálnám, ha nekem is Török Jánosnak is sokáig kellene tánczolni, s ha hosszú ideig lehetnének quitek egymással, mert mi örvendhetünk ugyan, hogy nincs ministerium s nincs megye, de a haza elpusztulhat, s a Török táncza Kinizsi Pál táncza lehet holttestek felett, csak hogy nem ellenség, hanem egy szép haza holtteste felett.

Övjon Isten e szomorú sejtéstől; hanem hisz még csak a lapok hozzák hírt, hogy nincs ministerium, a melyek épp oly pozitívással szólak pár hét előtt, hogy van ministerium, s a mint akkor hazudtak, ugy most is hazudhatnak, s vajha most hazudnának s akkor mondtak volna igazat.

En egészen belebeszéltem volt magam azon eszmébe, hogy szeptemberben a ministeriumot kinevezik, s october 15-ke tájat Pesten leszünk, azaz hogy annyiban én is ott leszek, a mennyiben fel vagyok kérve „töltőtkáposztá-kóstoló bizalmi férfinak,” saját erszényemből fizetendő napi díjjal, miután az erdélyi követek nem tudnak kibékülni a

pesti töltőtkáposztával, s innen kell azon tudományt oda átlpántalni. Csak azért bozom ezt elé, nehogy azt gondolják, hogy én is képviselő vagyok. Hogy diplomata vagyok, azt láthatják abból, miképp tudok derült kedvet mutatni akkor is, midőn 24 óra óta jó kemény pipaszípkámat roz fogaimmal is már csaknem ketté rágtam.

Egyébaránt ily conjuncturák közt Pestre meletelem elmarad, ha még a ministeriumot sem akarják megadni, akkor nincs miért oly nagy töltőtkáposztás előkészületeket tenni a hosszú parlamentre; a képviselők éhen is kútrhetik azt az időt, míg az országgyűlés tagjainak együtt kell lenni, s sajnálom Csik, Háromszék és Brassó képviselőinek utazási költség fejében történendő sürt kiadásait.

Azt írja ősem uram, s magam is tapasztaltam, hogy fű fa tudni akarja: ki vagyok én politikai zsémbejimmel? Az Istenért el ne áruljon, egyébaránt hisz ott van nevem, ugyan ha az ifjabb nemzedék nem is ismer, de hát öreg pájtásaim nem ismerik-e, hogy ki és mi egy.

Egy falusi diplomata.

Lapszemle.

A „Hon” a ministerium kérdésében ezt írja: „Tehát a sok beszédnek, hírlésnek és combinatióknak immár szerencsésen végéhez jutottunk. A magyar ministerium kinevezésének kérdése egy időre ismét ad acta tétetett, s nem is viszik azt fel valami alkalomilag felmerülő új impulsus nélkül.

Olvasóink tudják, hogy mi kezdte óta éppen semmi fontosságot nem tulajdonítottunk a bécsi lapok ily híreinek; átvettük a közleményeket, mint a felmerülő nézetek hí reporterjei, vagy egészen észrevétel nélkül, vagy néha a bizalmatlanság és kiesiönység eléggé megismerhető jeleivel. Láttuk, hogy a dolog oly kezekben volt, melyekből gyors tettek soha sem szoktak származni. Az ugynevezett conservatív politikának fő megismertető jele, az ingadozás, habozás és halogatás; különösen oly időszakban, a midőn a párt vezérei a „beatí possidentes” bájait élvezetik.

Azt mondják, a magyar ministerium kérdésének elnapolása azon ok vagy ügy miatt történt, mert a „Deák párt” nem akart a conservatívekkel egyesülni; ezen utóbbiak pedig képtelenségek érzették magukat oly kormányt alakítani, mely az országgyűlés többsége előtt komolyan csak megjelenhessék is.

Azon hazafiak, a kik Deák Ferencz barátságával méltán dicsekedhetnek, bizonyára követelik, hogy az irányadó körök már most nyilvánítsák hozzájárulásukat a tizenötös albizottmány munkálatahoz. Ugy látszik, hogy e biztatást nem sikerült kinyerniük, s arra Bécset elhagyák, s a tért a conservatíveknek engedték, a kik a lefolyt nyáron a ministeri rendszer ellen nyilatkoztak, de utókére nem volnának idegenek a ministeri titulatúrától, ha a dolog lényegére nézve tovább is csak azok maradhatnának, kik eddig voltak, s nem kellene félteniük, hogy az országgyűléstől leszavaztatván, a jelenben Európában divatozó constitutióismussal értelmében, a többség daczára kénytelenítettnek működéseiket folytatni.

A conservatívek tudják, hogy ezen esetnek a legelső elvi kérdés vitatásakor okvetlenül be kell következni. Tehát le kellene mondaniok, vagy utódaikul oly férfiakat ajánlani, a kik mindaddig, míg pártjuk követeléseinek minimuma, a tizenötös bizottmány munkálatainak elfogadása biztosítva nincs, kormányt nem alkothának.

Fel kell tennünk, hogy ezen lefolyt alkudozások napjaiban a régi osztrák-német burocracia se nyugodott, hanem előállott ismert argumentumainak teljes apparatúsával.

„Miért fessegetni most — mondák ezen urak — a magyar ministerium kinevezésének kérdését, ha senki sem kényszerít rá. A „birodalom” ügyei éppen nem állnak rosszul. Velence elvesztésével megnyertük azon megbecsülhetlen helyzetet, hogy minden ok megszűnt a háborura Olaszország és Franciaországgal. A német Bund dolgai sem háborgatnak tovább, s azon idő, melyben egy új Bismarck plane az osztrák német provinciákra merné szemét vetni, oly messze van, hogy legfőbb csak nnokáink érhetik meg. Königrätz? ki beszélne ma már ily kellemetlen emléktől! A hadsereg újra szervezve van, a conscribált és bewerbált rekruták kiegészítették a hiányos sorokat, ma holnap lesz gyűlt puská is kellő mennyiségben, s a közelebbi háboru megmutatta, kik azon tábornokok, a kik nem születtek oly szerencsés csillagzat alatt, hogy az ember egész hads-

tek vezényletével bizza meg őket. Vagy tán pénz nincs? Nem volt addig, míg a bankacta szeniorozta a pénzügyministert: de most már ezen gát is fel van szakítva, s baladhat hajónk a felnyitott zuhag sodrában, Isten tudja meddig. Szóval: semmi ok, azaz, semmi oly ok, mely a „mai status-férfiak” előtt nyomattékkal szokott birni, sem létezik ma arra, hogy magunknak holmi újításokkal, minő a magyar ministerium kinevezésének ajánlása volna, bajt, bosszúságot és kényelmetlenséget szerezzünk. Vagy tán a lapok lármája báboríthatos minket? Jóságos Isten, Pesten Bach báró sajtótörvényei, Bécsben kivétel-állapotok uralkodnak! Vagy végre a magyar országgyűlés összehívásának elhalasztatlan volta nyugtalaníthatna valakit. Mi az a magyar országgyűlés? Egy kaszinó-gyűlés, melyben a hazafiak kidiótozzák magukat s aztán hazamennek. Mi sem, ők sem tudják, miként jött uszba ezen rendszer, már pedig a magyar alkotmányos fogalmak szerint a szokás második törvény. 1861-ben, nagyon messze mentek a követelésekben, nem is maradtak büntetés nélkül, 1866-nak első felében szelidebben viselték magukat, ime kegyesen is bocsáttattak biza. Most? ha nem lesz magyar ministerium, ha látják, hogy Bécsben a követelmények minimuma, a tizenötös bizottmány munkálata sem remélhet elfogadást: kétségkívül, hogy az országgyűlés rögtön neki makrancoskodik, s a teljes tlen tárgyalásaiban, ugy visszamodificálgatja a bizottmány paragrafusait, hogy in fine finali nem marad egyéb hátra, mint az 1861-ki felirat értelmének iméllése, külön pontozatokban formulázva. Az ilyen makacs és javíthatlan országgyűléssel aztán tudva van, mint kell elbánni, s a kormány a bécsi sajtó főfőkezelőiben túl bőven talál támogatókra, mint talált Schmerling ur idejében is, a ki az alkotmány-eljárás elméletére rá merte ttni a hivatalos poe-
cetet.”

Ennyiből áll az osztrák német burocracia okoskodása, előadva halvány és kiméletlen kifejezésekkel. Egymás között e nemes lelkek még világo-
sabbban és őszintébben is nyilatkoznak.”

— A „Debatte” írja: „Nem lehet kétség dolga, hogy a kormány lehetőleg mielőbb megindítani akarja a birodalomban az alkotmányosságot. A halasztás oka nem a vezér-körök akaratában, hanem az olasz békétárgyalások menetében fekszik, melyek a legkülönbözőbb érdekekre ágaznak, és időt kívánnak. A kormány össze akarta az országgyűlést Lajthán innen hívni, mielőtt a poroszok kivonulandottak az északi tartományokból. De a legkülönbözőbb oldalakról jöttek ez ellen kifogások. Azt állították, hogy azon férfiaknak, kik az országgyűlésben helylyel bírnak, majd mindnek néhány hétre van szüksége az ellenség kivonulása után, hogy részint magán ügyeikre azon gondot fordíthassák, melyet több havi távollét igényel; másrészt a területi és községi ügyekben is azon nyilvánosságokra fordíthassák figyelmüket, melyeknek az ellenség kivonulása után szükségképp szőnyegre kellene keltülni.

Ez igen fontos okok arra bírták a kormányt, hogy a Lajthán inneni országgyűlések összehívását néhány héttel elhalasztassa. De óhajta, hogy azoknak alkalmuk nyíljon, költségvetéseiket idejében elkészíteni, és egyéb országos ügyekben végzet hozni; névszerint Cseh, Morvaországban és Sziléziában, a kormány által birodalmiakul kitűzött rendszabályokon kívül, még országos intézkedéseket is kell tenni az ellenséges occupatio által okozott inségre nézve. Míg az országgyűlések e folyó ügyeiket bevégezik, a törvényes választási idő akkorra, pár hó leszámításával, le fog járni. Ugyanez időben valószínűleg készen lesz a magyar országgyűléssel, a közjogi kérdések és a közös ügyek kezelése ügyében folytatott tárgyalások eredménye is. Arra az időre, mikor az országgyűlések ügyleteiket bevégeztették, irányadó körökben az az intézkedés készítették előre, hogy a Lajthán inneni országgyűléseket feloszlatsák, s egyszersmind azonnal új választásokhoz fognának.

Az eképp újonnan választott képviseleteknek aztán előterjesztenék a magyar tárgyalások eredményét, a mennyiben a közös ügyekre vonatkozik, hozzátéve, hogy annak tárgyalására, melyben minden Lajthán inneni országgyűlés részét venne, követeket küldjenek Bécsbe.

Értésemre adják továbbá ide vonatkozólag, hogy az egyes országok által e tárgyalásokra küldendő követek számát a februári alkotmány szellemében határozná meg a kormány. Egy másik versio szerint tervben van, hogy a követek számát a februári alkotmány szerint hagyják ugyan meg, de azok választását ném csoportozatok szerint, hanem az egész országgyűlésből eszközölhessék.

Ez az oka, hogy a városi pénztárak annyira

kiülttek, jelesen Torda városát annyira, hogy ha a kebelesített polgárok korcsmárlási elvett egy rész jogának haszonbérbe adása nem segített a a majorsági pénztárt, a majorsági javak haszonbéréből évi jövedelme törvényszéki bírót, közigazgatási hivatalnokait fenn nem tartaná. Ennélfogva az alkalmat ragadja meg minden község, kiválság Tordavárosa, s majorsági pénztára helyreállítását igyekeznek az előmenő nagy példa után eszközölni.

Jövő alkalmával a tárgyban tervvel fogunk szolgálni.

Balogh János.

Aranyosszék, sept. 7.

Hivatva éreztük magunkat, hogy a múlt hó 26 kán Kővenden — a singfalvi égették fölségelésére — rendezett hangversenyről számadunkat nyilvánosan is megtegyük, mely im itt következik:

Összes bevételünk, miután Aranyosszék főkirálybírája mlgs Bély Gergely és törvényszéki elnök mlgs Leitschaff Károly urak többszörösen fizették jegyeiket 83 ft 5 kr; ebből levonva a 13 ft 35 kr ment kiadást — maradt tiszta jövedelem 69 ft 70 kr, mely összeget N. N. ur 70 ftra kiegészített. Ezen összeg múlt hó 29 kén át is küldetett a segédmet kiosztó bizottmányának, hogy az illetők között, a károsodás arányához mérve, ossza ki.

Egy füst alatt engedje meg a t. szerkesztő ur, hogy az aranyosszéki levelező azon tudósítására — mely éppen a tárgyra vonatkozólag, becses lapja 104-dik számában megjelent — egy kis észrevételt teshessünk:

Ebben a levélben van egy részlet, melylyel a legjobb akarat mellet sem tudunk kibékülni. Ugyanis azt mondja D. A. urra vonatkozólag, hogy sok ember ott is szerepel, a hol szerepe nincs. Vallja meg tisztán levelező ur, ugy-e szeretné most, ha levele e részének a szerkesztői toll nem igralmazott volna? Ezt D. ur nem érdemelte, mert az előadás énekrészének előállításánál neki van a legnagyobb érdeme. A mi azt illeti, hogy az ő szavata a programban nem volt kitéve és mégis szavalt — ezt bűnnek látni igen homályos szemüveg szükséges. Azt mondja ön, hogy D. urnak nem volt szerepe a szavalásban. Kérjük tehát: hogy képzeli ön ezt? Ily nyilatkozat után másképp nem lehet, minthogy D. ur minden előleges fölkerés vagy egyetértés nélkül csak magát gondolta s hevenyibe felállott szavalni. Csalódik; mert a dolog így történt: Egyik próbánk alkalmával többekhez volt szerencsénk, kik egyhangulag azt az észrevételt tették, hogy jó volna egy vidorabb hangulatu költemény is. Ennek következtében kértük fel D. urat, ki is sziveskedett elszavalni Petőfi „Pusztai találkozását”; de a programnak szétválása ekkor már megtörtént volt, s így nem mehetett belé e pont. Kár a magán haragot, hogy a világ ne ismerjen rá, ily borbé bűntudni! s igen sajnáljuk, hogy a tisztelt levelező urnak, valamint rendszeren minden levele, a mely csaknem kizárólagosan az időjárásról szól, ugy ez is hogy fenn maga után némi észrevételt, de ennyivel a D. ur és a magok érdekében tartoztak a műkedvelők.

Különfelek.

* A cholera Erdélyben is mind szélesebb körben kezd terjedni. Brassó és környékéről sok panaszos levelet veszünk, melyek mind az áldozatok hosszú soráról emlékeznek. Nálunk, hálá az égnek, nem kezdette meg adóját szedni, s remélhetőleg ki is kerüljük e csapást, miután pár napi jótékony esőnek nagy befolyással volt a lég tisztítására.

* Nem mulasztathatjuk el a legészintébb méltánlyal fölemlíteni, hogy a városi esküdt tanács végre és valahára elhatározta magát a sétátér utcáit megmenteni azon izatosok bűzhűd ároktól, mely szegényekre állott eddig ott a városnak. A vizfolyást monostor utcában is szabályozzák. Vajha sikertülne keresztülvinni azon tervet is, hogy a sétátér utcát járdával lássák el, s fákkal ültessék be.

* Egyik orvosi tekintélyünk felhívására immet figyelmeztetjük rendőrségünket a vágóhidra, mely, a mint halljuk, oly bűzhűd léggel árasztja el környékét, hogy lehetetlenség, miszerint a legszomorubb következményei ne legyenek idébb hátrább. Uj szigorú rendszabályokat kell behozni a vágóhídon, vagy eltávolítani helyéről.

* Mint biztos forrásból tudjuk, sem Institoris, sem Timár nem lesznek tagjai színházunknak. Ez utóbbit leginkább sajnáljuk, mert a provincia egyik legügyesebb tagja, ki már sokoldalúságával is nagyon hasznos tagja lett volna színházunknak.

* Az uj Redei-féle kávéház megnyitása után háttérbe szorult Tanfer kávéháza legközelebből egészen átalakult, még pedig oly csinosan, hogy most bátran versenyre kelhet társaival. A szép tekermet pompás aranyozott disztimények ékítik, mint akármely nagy városi kávéházát. A verseny tehát nem ártott.

* Cs. kir. apostoli Felsége Schönbrunnban folyó hó 6-kán kelt legmagasabb rendelete által, báró Henikstein Alfréd altábornagyot, a tábornok főnöksége alól felmentvén, a tábornok főnökévé báró John Ferenc altábornagyot, a működő hadsereg tábornokai főnökét méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

* Felsége báró John Ferenc altábornagyot és a tábornok főnökét, folyó hó 6-án Schönbrunnban kelt legmagasabb elhatározása által a hadügyminisztérium vezetésével méltóztatott legkegyelmesebben megbízni.

* Megjelent Csányi Ferencztől a „Görög irodalom története.” E figyelemre méltó műven látszik, hogy a szerző sok tárgyismerettel dolgozott rajra. A görög irodalom ismertetése nálunk valóban érezhető szükség volt, s így most bátran ajánlhatjuk azt a tanár urak figyelmébe. Kapható Stein Jánosnál, ára 1 ft.

* Pozsonyban az állattannak egy olyan műkedvelője van, ki tán az egész világon nem találja párját. Ez dr. Bück, ki a természettudósoknak marosvásárhelyi gyűlése alkalmával Erdélyt is meglátogatta, s ki ma kétségen kívül a világ legelső pókásza. Véleményeért Francia- és Angolország tudósai is sokszor megkeresik. Ideig tizenegyezerre menő pók gyűjteménye van. Nálunk e téren a dícsőség oroszán része a sok ismerettel bíró Hermann Ottóé, kinek szintén becses pókgyűjteménye van, s különösen a hazai fajokról.

* Mint halljuk, színházunkhoz Fehérvári Antal Szigetközine (Hetényi Antonia) asszonyt szerződtette mint népszínmű és operette énekesnőt. Szigetközine közlelőbbi felléptéről a pesti lapok annyira szétágtazó véleményt hoznak, hogy nem tudjuk elhatározni, milyen mértékben csinál szerencsét vele Fehérvári, ki kétségen kívül leginkább meg tudja mérni azon művészi fokot, melyen tagjainak a kolozsvári színpadon okvetetlen állaniok kell, ha becsülettel akar megfelelni azon bizalomnak, melylyel a választmány megajándékozta.

* A holnapra tervezett csónak-verseny a kedvezőtlen időjárás miatt elnapoltatott. Megtartását előleges hirdetések fogják tudatni.

* Czuczor Gergely temetése tegnap délután fél 4 órakor ment vége az elhunytak országúti 26. számú lakásáról, s minden tekintetben méltó volt az elhunyt magas érdemeihez. A temetési szertartást teljes segédlettel főt. Klempa Simon prépost ur ő ngsa végezte. Az elhunyt koporóját a casulan s a többi egyházi jelvényeken kívül egy friss babérszörny is díszítette. Körülte csoportosultak az elhunyt költő szerzetes társai, Ruzicska János, Jedlik Ányos, Fűssy Tamás. Az akadémiát és a Kisfaludy-társaságot Lónyai Menyhért, Arany János, Toldy Ferencz, Pauler Tivadar, Székács József, Horváth Cyrill, Somhegyi Ferencz, Vámbéry Armin, Henszlmann Imre, Greguss Ágost, Pákh Albert, Vadnay Károly stb. képviselték, a nemzeti színházat Feleki, Szerdahelyi, Szathmáryné, Szigligeti és sok mások. A négylovas halottas kocsi mellett diszruhába öltözött városi katonák vitték a fáklyákat. A menet csendben haladt a kerepesi út közepéig, hol a pontifálás beszentelvén a holtesetet, az a kerepesi út melletti temetőbe szállítottott.

* Gál Sándor, az erdélyi s illetőleg a székelvőidő 184³/₂-diki hadjáratok egyik vezetője, volt honvédezedes, mint a lapok írják, e hó elején Nápolyban meghalt. Béke hamvaira!

* A legszomorubb viszontlatásra hazajött Pulszki a hazát már elhagyta.

* Murawieff tábornok, ki a közelebbi lengyel forradalomban s után képzetetet felülmúló kegyetlenségeivel elég ismertté tette magát, közelebből meghalt.

* Toulonba e napokban 12 csinos leány érkezett a clermontni javítóházból. Az illetők 18—25 évesek. Még 60 más leányt vártak oda, kik a „Céres” gőzhajón Cayennera szállítatnak, melynek begyarmatosítását most komolyan tervezik. E fiatal leányok, kik közül több feltűnően szép van, oly elítéltekhez adhatnak férjhez, kik szorgalom és jó magaviselet által különösen kitűnnek. Minden pár kis földet kap s annyi előleget, hogy gazdaságot kezdhesen.

* Tarnowról a „Nar. Listy”-nek írják, hogy ott is szorgosan nyomozzák a „cesh korona jalkiál-tása” című rőpiratot, s hogy alaptalan feladás folytán Cserny, kertletti titkár, lett gyanúsíva. A szigorú ház-kutatás dacára mi sem találtak nála. Pénteken hajnali 2 órakor azonban elfogták, s 6 órakor hat porosz katona s egy cs. k. hivatalnok kíséretében Prágába szállíták. Az illető Tarnowon és környékén nagyon ismeretes és népszerű, miért is elfogatása rendkívüleg feltűnt s a feladó elől, ki kiváló személyiség, mindenki kitér.

* János szász király, a Bécs környékén fekvő Rodaunt megvásárolta. Némelyek szerint ez kules gyanánt szolgálna ama sokszor felmerült birhez, hogy ő Felsége a szász trónörökös részére az uralkodásról lemond.

Politikai hírek.

Austria. Ischl, sept. 10. Ausaceben a német-osztrák képviselők tegnapelőtt értekezletet tartottak. Jelen voltak: dr. Berger, dr. Schindler, dr. Rechbauer, dr. Grosz, dr. Fleck és többen. Kaiserfeld betegsége miatt nem volt jelen. Meg egyeztek egy politikai manifestációra nézve, mely azonban előbb csatlakozási nyilatkozat végett a politikai elvtársakhoz fog küldetni Bécsbe, Brunnbe, Prágába stb.

Prága, sept. 10. A tanács azon jelentést vette, hogy f. hó 16-án (vasárnap) fognak az első császári Radetzky-huszárok ide bevonulni.

Triest, sept. 10. A hajóhad a rossz idő miatt éjjelen át Muggiában maradt és ma reggel Fasanába ment.

Angolország. A „Saturday Review” a jövődöbeli német parlamentről elmélkedvén azt mondja, hogy „az a mostani porosz országgyűlés, s hogy ennek mi az állása, az legjobban kivethető az országgyűlés feliratára adott királyi feleletről. A continens azon eszme kezd tért nyerni, hogy legyen erős és szabadelvtű a kormányzat, mely a külügyekben az ultramontanizmus és mindennemű reactio ellen legyen fordítva, benne pedig az általános művelődést, szabad kereskedést mozdítsa elő, s a szegények tulságos nyomorának megszüntetésére törekedjék; legyen az olyan kormányzat, mely az egész népet az öntisztelés érzetere lelkesíti s birjon elég erővel hatalommal annak végrehajtására, a mit végrehajtva látni kíván. Egészben s általánosságban és egy szegényes francia minta szerint megvalósítá ezen eszmét a francia császárság, s éppen azért tarthatja magát fenn Franciaországban, mivel ezt tette. A német parlament az eszmét véglegesen s határozottan életbe fogja léptetni, és hihetőleg jobban s az egyéni szabadságnak nagyobb tisztelben tartásával, s ama megvetésre méltó szemfényvesztés nélkül, melynek használására oly gyakran rászorul a francia kormány, valódiagos működésének elpalástolása végett. Azonban mégis mindig az az eszme és nem a mostani angol parlament eszméje leend az, melynek megvalósítására törekedni fog a német parlament, s feltehető, miszerint jövődöre többet fog Angolország a continensről mint ez Angolországtól átvenni.”

Franciaország. A „Siécle”-ben Vilbort, támaszkodva Cseh- és Morvaországban tett saját tapasztalásaira, ezeket mondja: „A porosz katonák, kik a cseh földeken az osztrákokra oly hatalmas csapásokat mértek, értelmes, tanult, minden osztályhoz tartozó polgárok voltak. Hazájukba visszatérve, ismét a tollhoz, könyvhöz, vagy műszereikhez nyulnak. Hogy oly szép fegyelmet tanúsítottak, s nem raboltak, ez onnét származik, hogy az egyedurha alatt is megőrizték a háziass szokásokat. Ezen kívül soknak neje, gyermekei vannak otthon. Ha a hábornak vége, Poroszországnak nem szükséges 600,000 embert tartani fegyver alatt. Álló hadserege alig egy harmadrésznyire oly erős és fiatal emberekből áll, kik nem csupán a szegények és tudatlanok, hanem a gazdagok és műveltek közül vétettek. Hogy háborút viselhesen, Poroszországnak egész népességét ugy szólván ki kell emelnie sarkából, s mielőtt ezt tenné, gondolkodni fog még a legabszolubb kormány is.” Vilbort a német viszonyok jobb ismerete által elismerésre méltó érdemeit sereze.

Páris, sept. 8. Az ideiglenes külügyminister, Lavalette marquis, körsürgőnyt készült kibocsátani, mely megvilágítaná Franciaország: külföldi politikáját. Nagy változásokat jelentenek a francia diplomatiában. Benedetti Konstantinápolyba, Malaret báró Berlinbe, Mercier Bernbe és de Banneville marquis Brüsszelbe fogna küldetni.

A „Siécle” ismét arra figyelmeztet, hogy a határkérdés, mely egy ideig pihent, a külföldi sajtó által legújabbán ismét felvétel, nevezetesen az „Ind. belge” által, mely azt békés értelemben értelmezi, és az „International” és „Europe” által, melyek a harci trombitába fújnak. A „Siécle” a maga részéről megkísérti, a mint igéri, némi világosságot hozni a helyzetbe, és a problémát a meny nyire lehet legegyszerűbb alakjára visszavezetni. „Berlin és Páris között az illető határvonalra nézve értekezésekbe bocsátkoztak, és ez értekezések eddig nem vezettek határozó eredményre. Minden egyéb, a mint állithatni hisszük, csak találgatás. Vilbort erre a következőleg folytatja: „Augustus első napjaiban, azaz, azon pillanatban, midőn a francia határkövetelésekről szóló hír, mint egy bomba robbant szét, egy a politikai titkokba beavatott államférfi Berlinben ezeket mondotta nekem: „Nem hiszem, hogy Bismark gróf Biarritzban kötelezett-ségekre bocsátkozott volna; és épp oly kevéssé, hogy vele szemben a franciák császára ilyeket elfogadott volna. Franciaország sem a háborn előtt, sem a háborn alatt nem küldött hadsereget a Rajnához, mivel az ily politikailan tény két igen hátrányos következménnyel birt volna. Először Németország katonai egységét egyszerre Franciaország elleni nemzeti háborúvá változtatta volna át, s Franciaország ezen hábornban rossz szerepet játszott volna, miután saját elvét, a nemzetiségi elvet verbe kellett volna fúsztatnia. És azután Auszriával szövöttekve nem csak saját műve, Olaszország ellen, hanem az általános szavazatjog alapján alakuló új Németország ellen is küzdenie kellett volna. Arról van szó, valjon örök szövetséget akarnak-e kötni két nagy néppel vagy az előbbi politikát akarják-e követni. Az utóbbi esetben csak az az egy marad hátra, hogy Franciaország 500,000 embert küldjön a Rajnához.”

Olaszország. Florenz, sept. 10. Austria indítványára holnap innét két meghatalmazott megy Udinebe, a posta- és távirdugyben értekezni. A király egy decretumot bocsátott ki, mely által a háborn tartamára beléptt önkényesséket szétbocsátja s a rendes hadseregből 58,000 embert küld haza szabadságidőre.

A „Nazione” azt állítja, hogy a kormány, habár a népszavazás meg is fog történni, katonai, politikai és közigazgatási állásában, melyet Velenében a nemzeti jog nevében elfoglalt, mitsem fog változtatni. Ezen nyilatkozat Velenegében minden kir. biztossal közöltetett.

Németország. Berlin, sept. 9. A Porosz- és Franciaország közti kölesűnő viszonylatokról a „N. Fr. Presse”-nek ezeket írja berlini tudósítója: „Az itteni kormánykörökben meggyökerezett az a vélemény, hogy a francia kabinet a Poroszország elleni hábornról nem mondott le, hanem csak elnapolta. Az is tény, hogy Berlinből rendkívüli figyelemmel kísérek minden legkisebb mozzanatot a francia hadsereg körében. Loe örnagy katonai meghatalmazott a francia udvarnál, ki a hadjáratot a király oldala mellett töltö, nagy sietőséggel visszaküldetett állomására és sok porosz ügynököt utaztatnak Franciaországban, kiknek feladatuk szemmel tartani, a mik az ottani fegyvergyárakban, hadi raktárakban, löpörgyárakban s lövásokon történnek, mely észlelések alapján igyekeznek a porosz kormány magának a készlődések terjedelméről meggyőződést szerezni, miután a készlődések létezéséről bizonyítékok vannak kezei között. Párisból megküldetett a porosz hadtugyminiszteriumnak azon egész posta-szállítmány, mely a háborn idejében az osztrákok kezébe került, melyben Blumenthal híres levele is ott volt. Ezen küldeményt Bécsben a francia követségnek kézbesítették, mely ideiglenesen képviselő Bécsben a porosz érdekeket, s majd Párisba küldetvén, onnan került Berlinbe. Blumenthal tk leveleinek valódisága illetékes helyen fölismeretett, hanem a király megparancsolta, hogy hivatalosan ignorálni kell azt.”

A „Kreuz. Ztg.” kijelenti, hogy „az „Indep.” azon közleménye, mely szerint Napoleon császár a porosz királynak kifejezte volna köszönetét, hogy Szászország integritását megkímélte, teljesen alaptalan, valamint az is, hogy Napoleon oda nyilatkozott volna, miszerint Vilmos király Napoleon császárnak véghetetlen szolgálatot tenne, ha a szász király souverainitásának további engedményeket tenne.”

Törökország. Konstantinápoly, september 8. Mustafa pasa ma Candiába megy oly utasításokkal, melyek a tévutra vezetett lakosokra nézve kedvezőleg hangzanak. A crétai muzulmánok elhagyták lakásaikat és vagonokkat, s Caneába menekültek. A görög lapok állításai dacára még egy csepp görög vér sem folyt, míg a keresztények egyes muzulmánokat meggyilkolnak, s a Caneába menekült muzulmánok marháját és egyéb vagyonait elrabolták.

Az „A. Allg. Ztg.”-nak írják: „Candia szigetén az összes görög lakosság harcra készült. Az agastyánok, nők és gyermekek Smyrnába és a szomszédos szigetekre küldetnek. A rendkívül népszerűtlen Ismail pasa helytartó, születésre nézve szintén görög, csapatjaival, melyek már két hadoszlopban a sziget bensejébe nyomultak volt, Canea várába visszavonult. Cotesaro Bolondaki még más vezénylőkkel Görögországból a szigetre érkezett és a fölkelő csapatok parancsnokságát átvették. Giriti Mustafa pasa az exnag vezir, ki candiai születésű és számos barátal bir születése helyén, följajánlotta magát a kormány és szigetbelieknek közbenjáról. Kételkedünk, hogy a 80 éves agastyán egyetértést bírja létrehozni. A porta ugyan hajlandó volna engedményeket tenni, de az autonomia megadásáról mitsem akar tudni. A Patrasban összpontosított angol hajóhadí osztály néhány hajót küldött Candiába, ugy szintén francia hadihajók is kötöttek ki ott. Azt állítják, hogy Chios szigetén görög nemzeti gyűlés van alakulóban. Hogy Oroszország a görög tüzet szítja, itt mindentit ismeretes. Feltűnő, hogy éppen most, midőn Thessaliában minden forrongásban van, Ignatieff tábornok az orosz követ, kéjkirándulást tett oda. A porta telve van hadi gondokkal. A tengerészeti- és hadtugyminister tegnap fél éjen át értekeztek a nagyurral. — Románia is sok aggodalomra ad okot. Oroszország az összes Dunafejedelemségek fölötti förságot igényli, oda működik, hogy a krimi hadjáratban Bessarabiának elvezett részét visszaszerzeze. Mire vezessen ez? Azon nagyhatalom, mely északon a kápi tenger és Sírabiól kiindulva, a mérhetlen Turkestánt körülövedzi, mely határait délen Perzsia és Heratig, nyugaton Chinaig kiterjesztette, folyvást akar nagyobbodni. Nem Franciaország, hanem az északi kolosz által van Európa egyensulya a jövőben veszélyeztetve. Lengyelország helyreállítás, Austria nagybodása a mindintább közeledő veszély ellen védfalul, elkerülhetlentül szükséges. Még van idő az orosz becsavágnak újat állani: bár tennék azt a polgárisult nemzetek vezetői komoly fontolás tárgyává.”

Görögország. Athen, sept. 1. A kormány a török követségnek Candiára vonatkozó két jegyzékére a következőleg válaszol: Az alkotmány tiltja a kényszer-rendszabályokat a sajtó és az elvonuló nemzeti testörök ellen, kik candiaiak. Ennek folytán félnek a diplomatiái összeköttetések megszakításától. A görög kormány egy Smolensk, Pissas és Spiromilios tábornokokból álló bizottmányt nevezett ki, melynek kötelessége a hadsereg állapotát megvizsgálni és eshetőleg előkészületeket tenni. Zaponzakis ezredes a tüzérség felügyelőjévé nevezetett ki.

Ujabb. Berlin, sept. 11. Dr. Liebelt a porosz alsóházban 20 lengyel tag által aláírt tiltakozást olvas fel, Posennek és nyugati Poroszországnak az északi német szövetségbe bekezdése ellen.

Bécs, sept. 12. A cseh országgyűlés oct. 1. napjára fog összehívást, de kizárólag csak az ország ügyeivel és a költségvetéssel foglalkozandó, mire új választások fognak kiírni.

— Gablenz altábornagy saját kérésére rendelkezési állapotba tett, tábornagy Ciam Gallas fölmentetett.

— Több német autonomista képviselő Auszriában összeülvételt tartott, melyről a „G. Telegraph“ következőleg értesít:

„Természetesen a barátságos eszmecserének tárgyát képezte a birodalomnak a legújabb események által okozott helyzete és a németek állása Auszriában. Egyetértettek azon véleményben, hogy Auszria németeknek igyekeznék kell a birodalom szükséges újjáalakításánál megtartani azon álláspontot, mely egyrészt a német-osztrákok historiai kifejlődésének megfelel, másrészt nem hagyja tekintet nélkül a nagy német nemzettel való nemzeti összefüggéseket.

„E czélok elérésére az ausztriai németeknek, mint zárt politikai pártnak, fölépése szükséges előfeltételnek látszott, minek megvalósítását az egyes országokban nézetek között egyetértéssel várják. Elismerték továbbá, hogy a birodalom helyzeténél fogva a valóban közös ügyek elismerése és közös parlamenti tárgyalása által korlátozott dualismus az egyedüli alak, melyben a német-osztrákok föntebb említett törekvései, és a valódi szabad alkotmányosság elérhetők.

„Midőn tehát a foederatív alakulás ellen nyilatkoztak, megegyeztek abban, hogy az országgyűlés hatáskörének kiterjesztése és világos meghatározása az egyes országok sajátosságainak megőrzésére szükséges. Végre abban egyeztek meg, hogy az Auszria újjáalakítására szükséges alkotmányrevisiót és illetőleg az e végett költendő összeget csak a magyar koronához nem tartozó országok törvényes összeképviselése eszközölheti, nem pedig az egyes országok képviselői.”

— Páris, sept. 11. A keddi „Patrie“ írja: A francia hadsereg reorganizálása egy külön bizottsághoz fog utasítani, mely törvényt készítendő, s ez a legközelebbi ülésükben a törvényhozást illető elő fog terjesztetni. A császár segéde Castelnovo különös missióval Mexikóba megy, s Miksa császárhoz Napoleontól levelet visz.

— Berlin, sept. 11. A képviselőház ülésében Twisten, referens a birodalmi választási törvényben, ajánlja a bizottság javaslatát; a törvényjavaslat nem befejezése, de kezdete Németország egyesülésének. Több támogatott jobbitmány után az általános vita befejeztetett. Bismark is jelen volt; a részletes tárgyalás holnapra halasztott.

— A mai „Nordd. Allg. Ztg“ azt hiszi, hogy a keleti kérdés szövegére kerülése Észak-Németország organizálását megzavarhatja, s a figyelmet

a német viszonyok alakulásától elfordíthatná. Kétkedik a keleti kérdés békés fordulatában.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Gabonaár Kolozsvárt sept. 13-án 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 3 frt 58 kr. Elegybúza 2 frt 76 kr. Rozs 2 frt 60 kr. Árpa 2 frt 10 kr. Zab 1 frt 24 kr. Török-búza 3 frt 70 kr. Pityóka — frt 70 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 10 kr.

Piaczi árak:		Alsó ausztriai mérő:						Marhabús fontja.
		Tiszta-buza.	Elegy-buza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török-buza.	
krajczároknban.								
Nagy-Várad, augst.	28.	420	360	310	220	160	350	14
Besztercze, sept.	4.	340	300	260	000	100	400	10
Brassó, „	7.	440	380	324—324	214—200	100—100	416	12
Dézs „	4.	410—370	320—280	250—230	—	120—110	380—340	11
Károlyfehérvár, „	1.	428—418	330—320	320—310	—	160—160	351—348	8
Maros-Vásárhely, „	6.	335—324	270—266	278—265	—	112	320	10
Nagy-Enyed, „	6.	379—355	355—232	292—232	—	145—125	320—320	10
Szamosújvár, sept.	10.	360—240	300—240	280—260	—	160—140	400—400	10
Szászváros, aug.	25.	400—390	310—300	250—240	—	140—136	350—340	10
Szász-Régen, sept.	6.	388—345	265—238	235—225	186—180	100—90	360—350	10
Szeben, „	7.	413—360	333—280	280—267	253—000	147—120	413—387	12
Sz.-Udvarhely, aug.	28.	450—450	360—360	400—400	—	160—160	460	10
Torda, sept.	8.	374—320	292—266	266—260	106—100	132—130	400—380	11

Sz. 815. 1866.

(307)

(2—3)

Hirdetmény búza és tengeri szállításra.

A nagybányai kincstári bányá kertületi munkások számára szükségelt 40,000 bécsi mérő tiszta búza, és 5000 bécsi mérő tiszta száraz tengeri, melyekből:

18,750 bécsi mérő tiszta búza	Nagybányára.
11,250 „ „ „ „	Kapnikbányára.
2620 „ „ „ „	Olábláposra.
2880 „ „ „ „	Strimbulyba.
4500 „ „ „ „	Olábláposbányára.

továbbá:

3500 bécsi mérő tengeri	Nagybányára.
720 „ „ „ „	Olábláposra.
780 „ „ „ „	Strimbulyba.

részletenként leendő szállítandó, f. év **september 27-én** a nagybányai kincstári gazdasági hivatal irodájában lepecsételt írásbeli ajánlatok útján árcsökkentés fog tartatni. Vállalkozni kívánók erről oly módon értesítettek, miszerint 10% bányapénzzel ellátott lepecsételt ajánlataikat f. év **september 10-én** déli 12 óráig a nagybányai kincstári gazdasági hivatal irodájában adják be, későbbi ajánlatok, valamint olyanok is, melyeknek külső borítékán a fenn kijelölt bányapénz betétele megemlíti nincsen, semmi ürügy alatt el nem fogadhatók.

A szállítási feltételek Nagybányán, úgy Strimbulyban és Kapnikbányán az illető gazdasági irodákban akármely órában megtekinthetők.

Kincstári gazdasági hivatal által. Nagybányán, september 6-án, 1866.

NEM HIVATALOS.

(308)

(2—3)

Kiadó szállás

Külső-monostortutczában 180 szám alatt lévő néhai **Ujfalvi Sándor-féle ház és telek** folyó évi **Sz. Mihályon** kezdve **bérbe kiadó.** — A főépületben van: 4 szép szoba, konyha, két kamara, 3 lóra istálló, szekérszín; a mellék-épületben egy konyha, pincze, mellette fűskamarák, disznó-ól, szekérszín, fedeles szénatartó, és szép nagy kert.

Értekezni lehet Bányai Vitálissal vagy Tamási Jánossal, kik az örökösön leendő eladásra nézve is felvilágosítást adnak.

(297)

(3—3)

Pályázat.

A marosvásárhelyi ev. ref. Egyház, a négy osztályból álló magyar protestáns polgári leány iskolájának 3-ik és 4-ik vagy is felsőbb két osztályához megkiváncsolt, a vezetéssel is megbízott nevelő állomásra pályázatot hirdet.

Ezen nevelő állomás jövedelmét képezik:

1) Illő szállás az iskolaházban.

2) 500 o. é. frt évi díj az egyházi pénztárból, és ezen felül a tandíjból begyűlt 500 frt összegben felelő pénzbeli jövedelem. Erre alapul szolgál minden növendék által 14 hónapon által havonként fizetendő 70 kr tandíj. A legközelebbi összeírás szerint, az ilyen növendékeket 100-nál többre számíthatni.

3) Egyszersmind a tantermek fűtésére szolgáló tüzfára 50 frt o. é.

Tájékoztató szolgálat, hogy a nevelő mellé még egy segéd nevelő is négy oktató fog alkalmaztatni.

A felsőbb leány-nevelés ügyével foglalkozott, kellő szakbeli képzettséggel bíró, a magyar nyelvben tökéletesen jártas, nevelőnek e szerint felszólítottak, hogy ezen állomás elvállalására való készségüket írásban jelentvén be, képességeiket kitüntető bizonyítványokat annak megemlítése mellett, hogy férjezetek-e, az alólított egyház helyettes felügyelő gondnoká méltóságos Szentgyörgyi Imre urhoz mielőbb, de legfeljebb folyó évi **september 30-ik napjáig** bérmentesen küldjék be.

Marosvásárhelytől, 1866, augstus hó 19-én

a marosvásárhelyi ev. ref. Egyház kebli tanácsa.

(309)

(2—2)

Nyilvános köszönet

AZ „AUSZTRIAI GRESHAM“ élet-biztosító társulat igazgatóságának Bécsben.

Férjem **Popovits C. A.** Brassóban Fabricius Friedrich ur által az önkéntes társulatnál kétezer osztrák forintig volt biztosítva halál esetre családjára. Boldogult férjem két éven keresztül csak 150 forintot fizetett be öszevesen, midőn családjá bánatára meghalt, azonban a tisztelt igazgatóság az okmányok előmutatására rövid idő alatt, minden késedelmezés nélkül a biztosított összeget nekem kifizette, ez okon kedves kötelességemnek tartom, mind a magam, mind gyermekeim nevében nyilvánosan köszönetemet fejezni ki, s ezen „Élet-biztosító társulat“ minden családnak ajánlani.

Brassó, aug. 13-án, 1866

teljes tisztelettel

Sophia C. Poppovits.

Ezen biztosító társulat előnyét leginkább bizonyítja az, hogy 5—5 éven át 80% jutalom osztalékot adott. Meg kívánjuk még jegyezni, hogy az angol Gresham az elmúlt 1865-ik évben

1,875,000 franc biztosított összeget fizetett ki.

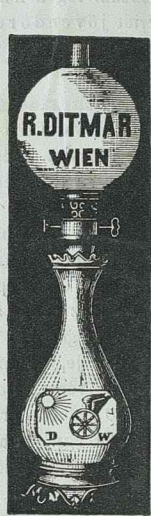
A Kolozsvár és vidéken felállítandó és átvendő **fűgynök-ség** iránt értekezhetni a **Nemzeti Szálloda 4-dik száma alatt naponként délelőtt 9-től 10-ig, délután 2—3 óráig**, hol mindenemű felvilágosításokat és tervzeteket nyerhetni.

(288)

15/0

(3—12)

Ditmár R. Bécsben.

Europának legnagyobb Petroleum és
Moderateur

LÁMPA-RAKTÁRA.

Daczára a magas ágonak az árak
nincsenek fölemelve.

A Moderateur és Petroleum lámpák nem csak tartósság és olcsóságuk, de rendkívül csinos formájuk által is kiittnek.

Mindenféle lámpa üvegnekeműk mér-sékelt árakon kaphatók.

Pesti raktárom készítményeimet gyári áron adja szintén, csupán a vitelbér van reá számítva.

(305)

(3—3)

Árverési hirdetmény.

Mely szerint, magán uton ezennel köztudomásra hozatik: hogy néhai **Ujfalvi Sándor** külmönostortutczai 180 számú házána, folyó évi

september 18—19 és 20-dik napjain

mindég délelőtt, 9 óráig kezdve, különböző **házbutorok, tükrök, képek, asztalok**, minden időre szolgáló **férfi-ruhák, bundák, fejréneműk, szép medve- és farkashőr- padlára való, ezüstneműk, konyhai eszközök, asztalneműk, s más apróságok** fognak árvereztetni.

Előre is megtekinthetők, értekezve Bányai Vitális- vagy Tamási Jánossal.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelytől, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytől, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvártól kapható:

Az 1733-diki zendülés története.

Történeti korrajz a XVIII. századból. Irta K. Papp Miklós.
Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

TARTALOM:

Előszó. Előzmények. Brankovics György elfogatása. A zendülés előjelei. Kíséret a óhitűek át-törítésére s emiatti tüntetése. Az új éresek-patriárcha menekülése. Péter. A zendülés kitérője. Az első vér Péter elfogatása. Az összeesküvés vallatása Budán. Az ítélet. Az összeesküvésnek, névszerint: Bartholomaeus, Matula Pál, Szabó Péter, Szántó Mihály, Kis István, Mádi Mihály, Korodi János, Sigrí Mihály, Péter Péter, Sebestyén János, Pásztor András és Szilassy István kivégzése. Okmánytár. a.) Khloz Matyas jelentése a zendülők táboráról Lotharingeni Ferenc herceghez. b.) Derecen városa által elfogatott Nagy Miklós vallomása nyomán megküldi Bihar megyének némely felkelők névsorát. c.) Névjegyzéke a lázadókknak. d.) A helytartó tanácsnak március 29-iki közgyűlésen kibírdetett értesítése, hogy 6 felsege arany lánccsal jutalmaz meg néhány urat. e.) A felkelő nemesség és nemzetiség, kik a lázadás elnyomásában segítettek, haza bocsátatának. f.) Péter vészedelem. g.) Rendelet, hogy a lázadás részesait szorgalmasan ki kell kutatni, házaikat megvizsgálni s a náluk találtatott gyanus irományokat le kell foglalni. h.) Az executio. i.) Békés megye halálra b. Orszay Istvánhoz. j.) Bihar megye átírata a helytartó tanácshoz hadi kárpótásért. k.) 60 forint követelés tárgyában, melyet a szolnoki várörög Kesztyűs István és Jánostól elvett. l.) Guadagné levele a kárpótás ügyében. m.) Bihar megye mentése hibás adatok miatt. n.) Rimanozy Bihar megyétől részletes kimutatást kér, a szenvedett kárairol táborzás alatt stb. o.) A Péter lázadása. p.) Új Szomoró ének. q.) Befejtő jegyzetek.

A magyar-nyelvtan elemei.

Elemi és néptanodák használatára írta Gergely Lajos, köztanító a m. vásárhelyi ref. főtanodánál. I. Rész: **Szótan.** Ára 30 kr.

ERDÉLY ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEI.

Irta KÖVÁRI LÁSZLÓ.

30 fametszvénynyel.

„ERDÉLY REGISÉGEI“ második, bővített kiadása.

Nagy 8-ad rét XII. 335 lap, szép velin papíron, ára 4 forint o. é.

Gyakorlati Számtan.

Kereskedő és polgári életben előfordulható **SZAMÍTÁSOK** leggyorsabb és biztosabb megfektésére.

Irta Turbucz Ferencz, dézsi kereskedői iskola tanító.
Ára 50 kr. o. ért.

Ugyan csak STEIN JÁNOS-nál kapható:

Fényképek

Több ezer darab fénykép: arcképek, kettős-, hármas-, négyes-, csoportosok, történeti és genre-képek, látogató-jegy alakban.

Darabja csak 15 kr.

12 darab 1 frt 50 kr.

24 „ 2 frt 50 kr.

50 „ 5 frt — kr.

100 „ 8 frt — kr.

Ugyanott csinos és jutányos fénykép Albumok is kaphatók.

Őszi és téli ruha-kelmékkel.

Alólirt tisztelttel jelentem, hogy Bécsből megérkezve, férfidivat ke-rekedésémet a legújabb divan nagy mennyiségű s a legjobb minőségű ár-ú-cikkkel ujon berendeztem, mely alkalommal tüzetemet a legdrágasabb és legfinomabb

minden a férfi divat körébe tartozó cikkekkel

díszan ellátam, mely költséges berendezése azon hit öszönze hogy a t. ez.

közönség gyámoltatni fogja a minden igényeknek megfelelő üzletemet, mely-nek célja: izletes, finom árúkkal olcsón szolgálni.

Nagy-piac, 6-ik szán

STEIN JÁNOS

(311)

(1—3)

Eladó birtok.

Alsó-fehérmegyében **Ohában** a Csón-grádi-féle birtok, örök áron eladó. Értekezhetni föléle tulajdonos **Ujfalvi Józseffel** Székelyfalván, utó posta Dicső-Szent-Márton.